

Toetsing Natura 2000 zonnepark Zomerdijk Wanneperveen

Toetsing van mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden in
het kader van de Wet natuurbescherming

Datum: 04-11-2020
Auteur: A. Tuitert
Opdrachtgever: PowerField
Rapportnummer: AT/2020/04.11
Versie: D1

Inhoudsopgave

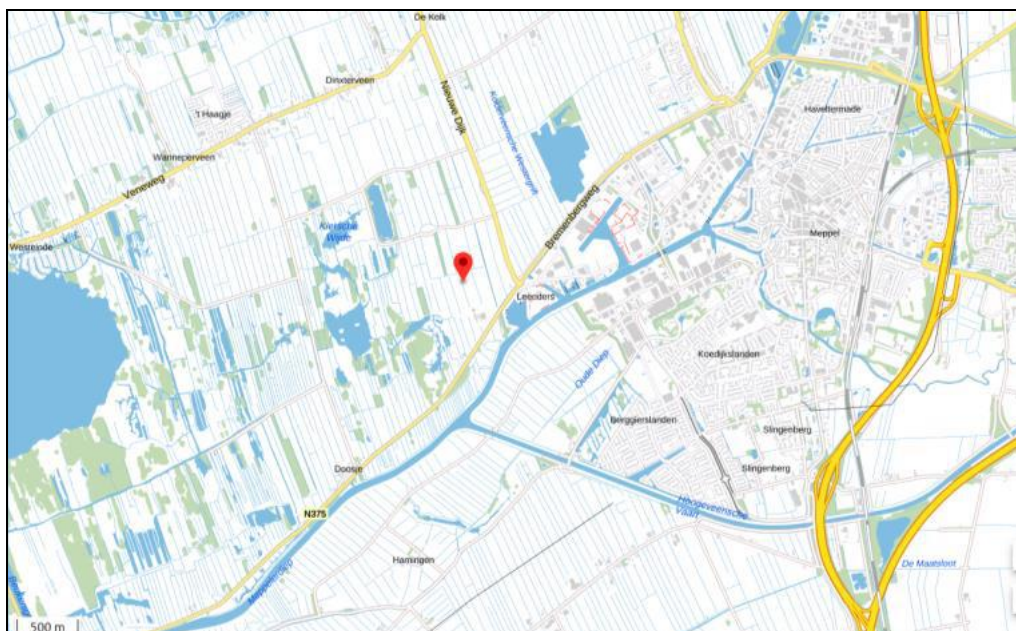
1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
2.	Planvoornemen	4
2.1	Beschrijving plangebied	4
2.2	Voorgenomen plan	5
3.	Wettelijk kader	6
3.1	Wet natuurbescherming; gebiedsbescherming	6
4.	Afbakening Natura 2000-gebieden	7
4.1	Natura 2000-gebieden	7
5.	Natura 2000-gebied De Wieden	8
5.1	Gebiedsbeschrijving	8
5.2	Begrenzing en oppervlakte	8
5.3	Instandhoudingsdoelen	9
6.	Effecten en toetsing	10
6.1	Afbakening	10
6.2	Oppervlakteverlies	10
6.3	Verstoring tijdens de aanleg	12
6.4	Doden of verwonden door 'lake effect'	12
6.5	Stikstofdepositie	12
6.6	Cumulatie	12
7.	Conclusie	14

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Er zijn concrete plannen voor de ontwikkeling van een zonnepark op agrarische cultuurgrond tussen de Zomerdijk en de Kooiweg, ter hoogte van het adres Zomerdijk 4 te Waneperveen. Omdat overtreding van de Wet natuurbescherming door uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet uitgesloten kan worden, is Natuurbank Overijssel gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen. Hiertoe is een quickscan natuurwaardenonderzoek uitgevoerd door Natuurbank Overijssel. Uit de quickscan komt ten aanzien van het aspect Natura 2000 naar voren dat nadere toetsing aan de bepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van Natura 2000 noodzakelijk is, vanwege de ligging van het plangebied in de omgeving van het Natura 2000-gebied De Wieden.

Op grond van de Wet natuurbescherming is het bij het wijzigen van een bestemmingsplan noodzakelijk om de mogelijke effecten van het voorgenomen plan te toetsen op mogelijke significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Voorliggend rapport betreft een toetsing van de mogelijke effecten van het voorgenomen plan op Natura 2000-gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming.

Figuur 1: Globale ligging plangebied (rode pijl).

1.2 Doel

Doel van voorliggende toetsing is om te bepalen of het voorgenomen plan significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Indien dit het geval is, dan kan de wijziging van het bestemmingsplan niet zondermeer worden vastgesteld door het bevoegd gezag. Wanneer uit de voortoets blijkt dat significante gevolgen op voorhand met zekerheid zijn uitgesloten, dan kan de voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan door het bevoegd gezag worden vastgesteld en kan het zonnepark worden gerealiseerd.

2 Planvoornemen

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt ten westen van de woonkern Meppel, en omvat agrarische gronden tussen de Kooiweg in het noorden van de Zomerdijk in het zuiden. Het ligt in het buitengebied en wordt omgeven door agrarisch gebied.

Afbeelding 2. Omgevingsvisie Overijssel: Ontwikkelingsperspectief NNN / Natura 2000

Figuur 2.1: Begrenzing plangebied (zwarte stippellijn). Bron luchtfoto: PDOK.nl.

Het plangebied bestaat bijna volledig uit agrarische cultuurgrond, tijdens het veldbezoek in gebruik als grasland. Dit grasland bestaat uit een soortenarme vegetatie van raaigras en wordt intensief beheerd (bemesten, maaien en afvoeren). In het plangebied liggen enkele brede sloten.

Figuur 2.1: Indruk plangebied.

2.2 Voorgenomen plan

Het voornemen bestaat een zonnepark te ontwikkelen in het plangebied. De zonnepanelen worden op agrarische cultuurgrond geplaatst. De bestaande watergangen worden niet gedempt of verdiept en er worden geen nieuwe watergangen gegraven. Een aantal bestaande watergangen wordt mogelijk voorzien van een natuurvriendelijke oever.

3 Wettelijk kader

3.1 Wet natuurbescherming; Natura 2000

De bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland is geregeld in de Wet natuurbescherming (Wnb). Projecten of plannen die significante gevolgen kunnen voor deze beschermde gebieden, zijn in beginsel (zonder vergunning) niet toegestaan. De verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van Natura 2000-gebieden staan in artikel 2.7, eerste en tweede lid, Wet natuurbescherming:

Artikel 2.7

1. Een bestuursorgaan stelt een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, uitsluitend vast indien is voldaan aan artikel 2.8, met uitzondering van het negende lid.
2. Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Kern van de Natura 2000 toetsing zijn de instandhoudingsdoelstellingen die per Natura 2000-gebied zijn geformuleerd. Een project of plan mag er niet toe leiden dat de instandhoudingsdoelstellingen niet meer gehaald (kunnen) worden. Dan is sprake van significante gevolgen. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie). De eerste stap in de toetsing is vaak een voortoets, waarin wordt getoetst of significante gevolgen voor Natura 2000-gebied op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Als significante gevolgen in de voortoets niet op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten, dan is een passende beoordeling noodzakelijk. In dat geval is voor een project een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

4 Afbakening Natura 2000-gebieden

4.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied behoort niet tot de begrenzing van een Natura 2000-gebied, maar grenst wel aan de westzijde aan het Natura 2000-gebied De Wieden. Op onderstaande afbeelding is de ligging van het plangebied ten opzichte van de begrenzing van het Natura 2000-gebied De Wieden weergegeven.

Afbeelding 2. Omgevingsvisie Overijssel: Ontwikkelingsperspectief NNN / Natura 2000

Figuur 4.1: Ligging plangebied (zwarte stippellijn) ten opzichte van het Natura 2000-gebied De Wieden (groene kleur). Bron: Gebiedendatabase ministerie van LNV.

Andere Natura 2000-gebieden zoals Oldematen & Veerslootslanden en de Weerribben liggen op grotere afstand (respectievelijk ca. 5 en 11 km) van het plangebied. Significante gevolgen voor deze Natura 2000-gebieden kunnen vanwege de grote afstand op voorhand worden uitgesloten.

5 Natura 2000-gebied De Wieden

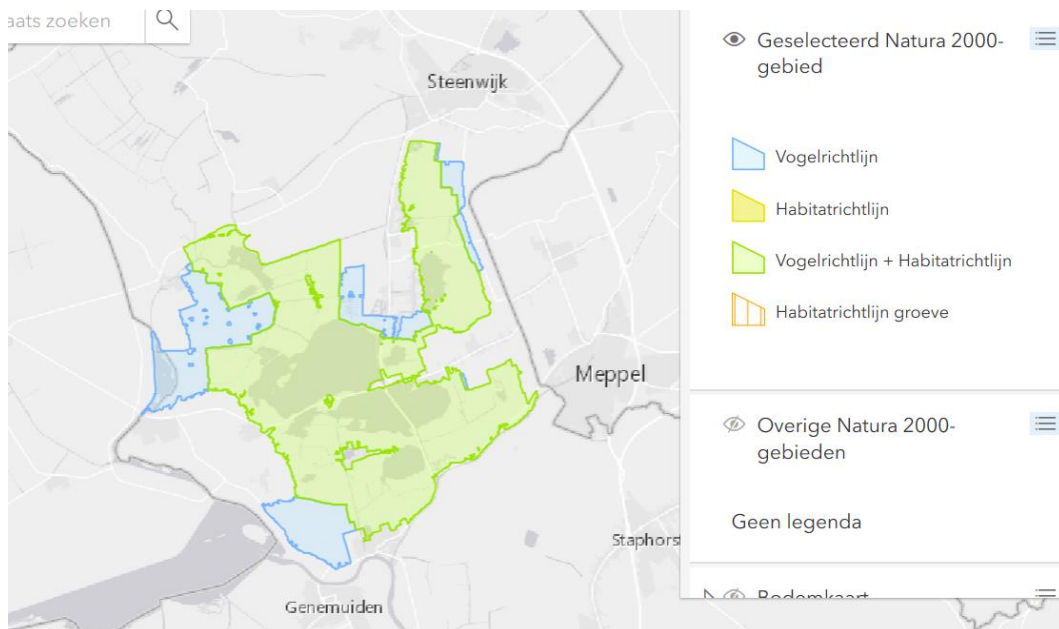
5.1 Gebiedsbeschrijving

De Wieden is een uitgestrekt laagveenmoeras met meren en kanalen met daartussen natte graslanden, natte heiden, trilvenen, galigaanmoerassen, rietland en moerasbos. Het gebied is een restant van het laagveengebied dat zich ooit van Zwolle tot ver in Friesland uitstreckte. Een groot deel bestaat uit uitgeveende petgaten. Doordat de legakkers te smal gemaakt werden, braken ze in de 18e eeuw bij stormen door, waardoor grote meren ontstonden (wijden). Alle successiestadia van open water tot en met moerasheide en veenbos zijn aanwezig. De Wieden is beïnvloed door het oude rivierstelsel van de Overijsselse Vecht. Er komen ondiepe kleiafzettingen voor. Door vervening, met bredere petgaten, zijn de grote meren ontstaan. Het Giethoornse- en Duiningerveer zijn natuurlijke meren.

5.2 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing van het Natura 2000-gebied De Wieden is aangegeven op onderstaande figuur 5.2. Het gebied is gelegen tussen Meppel en de Noordoostpolder in de kop van Overijssel. Het omvat Giethoornse Meer, Beulakerwijde, Belterwijde en Schutslootwijde met de omringende gebieden waarbij inbegrepen een deel van de Polder Giethoorn, deel van de Beulakerpolder, gebied rond Dwarsgracht, Muggenbeet, Giethoornse Meer, Leeuwterveld, Vollenhovermeer met de Vollenhoofse Uiterdijken en Barsbekerbinnenpolder, gebied rond Belt- Schutsloot alsmede een gebied tussen Wanneperveen en Meppelerdiep tot aan de Kiersche Wijde en de Bovenwijde met omringend moerasgebied en graslanden.

Het Habitatrichtlijngebied heeft deels dezelfde begrenzing als het Vogelrichtlijngebied met uitzondering van het noordelijk en westelijk deel van het Leeuwterveld, het Vollenhovermeer en de Vollenhoofsche Uiterdijken, de Barsbekerbinnenpolder en een strook ten noorden van Wanneperveen en langs de Gasthuisdijk. Het Natura 2000-gebied De Wieden beslaat een oppervlakte van ongeveer 9.020 ha. Hiervan is ongeveer 1.850 ha alleen onder Vogelrichtlijn aangewezen.

Figuur 5.2: Begrenzing Natura 2000-gebied De Wieden.

5.3 Instandhoudingsdoelen

Het Natura 2000-gebied De Wieden is aangewezen op grond van zowel de Habitatrichtlijn als de Vogelrichtlijn. Voor het gebied zijn daarom instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor habitattypen, habitatsoorten en vogelsoorten. In onderstaande tabel zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied De Wieden weergegeven.

Tabel 5.3-1: Instandhoudingsdoelstellingen habitattypen en habitatsoorten van het Natura 2000-gebied De Wieden

DEELGEBIED DE WIEDEN		Doel		
		Oppervlakte	Kwaliteit	Populatie
Habitattypen				
H3140	Kranswierwateren	>	>	
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	>	>	
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)	>	>	
H6410	Blauwgraslanden	>	>	
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	=	=	
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	>	=	
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	=	=	
H7210	*Galigaanmoerassen	>	>	
H91D0	*Hoogveenbossen	=	>	
Habitatsoorten				
H1016	Zeggekorfslak	=	=	=
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	>	>	>
H1060	Grote vuurvinder	>	>	>
H1082	Gestreepte waterroofkever	>	>	>
H1134	Bittervoorn	=	=	=
H1145	Grote modderkruiper	=	=	=
H1149	Kleine modderkruiper	=	=	=
H1163	Rivierdonderpad	=	=	=
H1318	Meervleermuis	=	=	=
H1393	Geel schorpioenmos	>	>	>
H1903	Groenknolorchis	>	>	>
H4056	Platte schijfhoren	=	=	=

Tabel 5.3-2: Instandhoudingsdoelstellingen broedvogels en niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied De Wieden

Broedvogels - De Wieden		Doel omvang leefgebied	Doel Kwaliteit leefgebied	Draagkracht aantal paar
A017	Aalscholver	=	=	1000
A021	Roerdomp	=	=	30
A029	Purperreiger	=	=	65
A081	Bruine kiekendief	=	=	19
A119	Porseleinhoen	=	=	19
A122	Kwartelkoning	>	>	13
A153	Watersnip	=	=	150
A197	Zwarte Stern	>	>	200
A229	IJsvogel	=	=	10
A275	Paapje	>	>	6
A292	Snor	=	=	300
A295	Rietzanger	=	=	2000
A298	Grote karekiet	>	>	20
Niet-broedvogels - De Wieden		Doel omvang leefgebied	Doel Kwaliteit leefgebied	Draagkracht aantal vogels
A005	Fuut	=	=	110
A017	Aalscholver	=	=	behoud
A037	Kleine zwaan	=	=	8
A041	Kolgans	=	=	3800
A043	Grauwe gans	=	=	1100
A050	Smient	=	=	500
A051	Krakeend	=	=	150
A059	Tafeleend	=	=	210
A061	Kuifeend	=	=	430
A068	Nonnetje	=	=	30
A070	Grote zaagbek	=	=	20
A094	Visarend	=	=	2

6 Effecten en toetsing

6.1 Afbakening

In 2019 is door Natuurbank Overijssel een quickscan natuurwaardenonderzoek uitgevoerd waarin is ingegaan op mogelijke effecten van het voorgenomen plan op o.a. het Natura 2000-gebied De Wieden. In de quickscan is geconcludeerd dat het voorgenomen plan zou kunnen leiden tot enige verstoring in een deel van het Natura 2000-gebied, direct naast het plangebied, als gevolg van de aanwezigheid van mensen (optische verstoring) tijdens de aanlegfase. Dit is echter een tijdelijk effect. Of er daadwerkelijk sprake is van tijdelijke verstoring is afhankelijk van de tijd van het jaar waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden. Broedvogels zullen geen hinder ondervinden van de werkzaamheden, maar overwinterende ganzen mogelijk wel. Deze mogelijke verstoring is éénmalig, gedurende enkele weken en zal geen negatief effect hebben op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied.

Door de provincie Overijssel is aangegeven dat de quickscan niet de vereiste zekerheid geeft dat significante gevolgen op voorhand met zekerheid zijn uitgesloten. In voorliggende voortoets wordt daarom nader ingegaan op de mogelijke effecten van het voorgenomen plan voor de habitattypen, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels waarvoor De Wieden zich kwalificeert als Natura 2000-gebied in het kader van de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn.

Daarbij worden de volgende aspecten meegenomen:

- Verlies aan foerageergebied niet-broedvogels door oppervlakteverlies;
- Verstoring van vogels tijdens de aanlegfase;
- Doden of verwonden door 'lake effect';
- Verzuring/vermesting als gevolg van stikstofdepositie.

Er treden geen hydrologische effecten (verdroging/vernatting) op omliggende habitattypen in het Natura 2000-gebied De Wieden op, omdat er geen nieuwe watergangen worden gegraven of bestaande watergangen worden gedempt. In 2018 heeft door Sweco¹ een uitgebreide toetsing plaatsgevonden van de mogelijke waterhuishoudkundige effecten van wijzigingen in het landbouwgebied rondom de woonwijk Nieuwveense landen. Het plangebied maakt onderdeel uit van het gebied waarvoor het watergebedsplan is opgesteld. De conclusie van het watergebedsplan is dat significante gevolgen voor het nabijgelegen Natura 2000-gebied De Wieden met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Het voorgenomen plan voor de realisatie van het zonnepark heeft geen invloed op de in het watergebedsplan beoordeelde grondwaterstanden in het gebied.

6.2 Oppervlakteverlies

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het deel van het Natura 2000-gebied De Wieden. Het voorgenomen plan heeft derhalve geen directe invloed op kwalificerende habitattypen en/of leefgebieden van kwalificerende soorten in de vorm van oppervlakteverlies binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied De Wieden.

Een aantal kwalificerende soorten niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied De Wieden gebruikt het Natura 2000-gebied met name om te rusten en te slapen, en foerageert in agrarische gebieden rondom het Natura 2000-gebied. Het betreft de herbivore watervogels kolgans, grauwe gans, kleine zwaan en smient. Voor smient geldt dat het plangebied ongeschikt is als foerageergebied. Het betreft droog grasland, terwijl smienten foerageren op natte graslanden. Het voorgenomen plan voor de realisatie van een zonnepark heeft derhalve geen invloed op de draagkracht van het leefgebied van de smient.

¹ Sweco 2018. Watergebedsplan landbouwgebied rondom Nieuwveense Landen; GGOR, Peilbesluit en Projectplan Waterwet. Rapportnr. 336329WGB_D3.

Voor de grauwe gans geldt dat het doelaantal zoals opgenomen in de instandhoudingsdoelstellingen momenteel (ruim) wordt gehaald. Het doelaantal betreft 1.100 exemplaren (seizoensgemiddelde), terwijl er over de meest recent beschikbare telperioden (2014/2015 t/m 2018/2019) gemiddeld 1.466 exemplaren (gemiddeld seizoensgemiddelde) in het gebied verbleven². Grauwe ganzen foerageren zowel in De Wieden zelf als in omliggend agrarisch gebied. Een beperkt verlies aan geschikt foerageergebied buiten het Natura 2000-gebied De Wieden door de realisatie van het zonnepark van ca. 35 ha zal er niet toe leiden dat de instandhoudingsdoelstellingen voor de grauwe gans niet meer gehaald kunnen worden. Significante gevolgen voor de grauwe gans kunnen op voorhand met zekerheid worden uitgesloten.

Voor kolgans en kleine zwaan geldt dat het doelaantal zoals opgenomen in de instandhoudingsdoelstellingen momenteel niet wordt gehaald. Het doelaantal voor kolgans betreft 3.800 exemplaren (seizoensgemiddelde), terwijl er over de meest recent beschikbare telperioden (2014/2015 t/m 2018/2019) gemiddeld 2.996 exemplaren (gemiddeld seizoensgemiddelde) in het gebied verbleven³. Het doelaantal voor kleine zwaan betreft 8 exemplaren (seizoensgemiddelde). Er zijn geen complete telgegevens van de soort beschikbaar over de recent beschikbare telperioden (2014/2015 t/m 2018/2019), maar de soort komt de laatste jaren niet of nauwelijks meer in het gebied voor.

De Wieden heeft vooral een functie als foerageergebied en slaapplek voor de kolgans en kleine zwaan. De foerageergebieden in De Wieden maken deel uit van een keten van pleisterplaatsen die van Friesland, via Noordwest-Overijssel, naar het IJsseldal en de polders langs de Randmeren loopt. De soorten benut vooral de polders buiten de eigenlijke moerasgebieden. Kolganzen en kleine zwanen foerageren ten oosten (Polder Giet-hoorn), ten zuiden (Polder Mastenbroek, Barsbekerbinnenpolder) en ten westen (Polder Blankenham) van De Wieden.

In het Natura 2000 Beheerplan voor De Wieden⁴ is aangegeven dat er momenteel geen knelpunten zijn ten aanzien van kolgans en kleine zwaan. Voor kolgans werd het doelaantal nog gehaald in 2017. Voor kleine zwaan is in het beheerplan aangegeven dat de vermoedelijke oorzaken van de (landelijk) matig ongunstige staat van instandhouding niet liggen in dit Natura 2000-gebied. Voor beide soorten geldt dat de voedselbeschikbaarheid buiten het Natura 2000-gebied De Wieden niet de bepalende factor is voor het niet halen van de instandhoudingsdoelstellingen. Als gevolg van de voorgenomen realisatie van het zonnepark gaat een deel van het potentieel foerageergebied voor kolgans en kleine zwaan verloren. Het betreft een gebied ter grootte van ca. 35 ha. Het gebied grenst aan enkele wegen en een agrarisch bedrijf. Rondom deze elementen geldt een verstoringszone van ca. 150 meter⁵, waardoor de daadwerkelijke draagkracht van het gebied kleiner is dan 35 ha. Het plangebied ligt buiten de kernfoerageergebieden zoals benoemd in het Natura 2000-beheerplan voor De Wieden, te weten de polders Giet-hoorn, Mastenbroek, Blankenham en de Barsbekerbinnenpolder. Een beperkt verlies aan potentieel foerageergebied voor kolgans en kleine zwaan buiten de kernfoerageergebieden zal er niet toe leiden dat de draagkracht aan foerageergebied limiterend wordt voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. Zowel binnen als buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied De Wieden blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig om het doelaantal zoals opgenomen in de instandhoudingsdoelstellingen te kunnen halen.

² www.sovon.nl/nl/gebieden.

³ www.sovon.nl/nl/gebieden.

⁴ Provincie Overijssel 2017. Natura 2000-beheerplan De Wieden en de Weerribben.

⁵ van den Bremer L., Nienhuis J., van Winden E., van Roomen M., van Winden E. & Voslamber B. 2016. Draagkracht voor foeragerende ganzen en smienten in het Natura 2000-gebied Rijntakken. Sovon-rapport 2016/29. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen

6.3 Verstoring tijdens de aanlegfase

Het plangebied grenst aan het Natura 2000-gebied De Wieden. Tijdens de aanlegfase kan daarom een beperkte tijdelijke verstoring optreden van verstoringgevoelige kwalificerende soorten van het Natura 2000-gebied De Wieden. Met name vogelsoorten zijn gevoelig voor geluidverstoring of optische verstoring vanuit werkzaamheden tijdens de aanleg van het zonnepark. De montage van de zonnepanelen gebeurt veelal handmatig en met een beperkte inzet van overwegend elektrisch materieel. Er zal dus weinig geluid-verstoring op het Natura 2000-gebied De Wieden optreden. Momenteel vindt er bovendien ook verstoring vanuit dit agrarisch perceel plaats bij agrarische activiteiten in het plangebied, zoals maaien en bemesten. In de randzone van het Natura 2000-gebied De Wieden zijn geen broedterritoria bekend van kwalificerende broedvogelsoorten van het Natura 2000-gebied De Wieden. Het dichtstbijzijnde grotere open water dat geschikt is als rust- of slaapplek voor kwalificerende niet-broedvogels is het water in de Kiersche Wijde op ca. 500 meter afstand. Gelet op de kleinschalige en tijdelijke aard van de aanlegwerkzaamheden, wordt een significante verstoring van kwalificerende vogelsoorten op voorhand uitgesloten.

6.4 Doden of verwonden door 'lake effect'

Een mogelijk negatief effect van zonneparken op vogels betreft directe mortaliteit. Mortaliteit van vogels is bekend van zonneparken in de woestijn. Dit betreft watervogels die zonneparken met wateroppervlakte verwisselen ('lake effect'). Deze vogels sterven niet direct, maar stranden al dan niet gewond binnen het zonnepark en worden daar gepredeerd. Bij gedetailleerde studies in Europa zijn geen slachtoffers in zonneparken gevonden van 'lake effect'⁶.

Gelet op de ligging van het zonnepark in een waterrijke omgeving waarbij er geen sprake is van een dringende noodzaak voor vogels om water op te zoeken zoals in droge woestijngebieden en het feit dat mortaliteit door 'lake effect' in Europa niet is waargenomen, kan worden geconcludeerd dat het optreden van mortaliteit door 'lake effect' niet aan de orde is. Significante gevolgen voor kwalificerende vogelsoorten van het Natura 2000-gebied De Wieden op dit aspect kunnen derhalve op voorhand met zekerheid worden uitgesloten.

6.5 Stikstofdepositie

Door Locis adviseurs zijn stikstofberekeningen met het rekenprogramma Aerius Calculator uitgevoerd voor de aanlegfase, de gebruiksfase en de ontmantelingsfase. De resultaten van deze stikstofberekeningen zijn weergegeven in de notitie 'Stikstofparagraaf project Powerfield Zonnepark Zomerdijk Wanneperveen'⁷. Het resultaat van de berekeningen luidt: er zijn geen rekenresultaten hoger dan 0,00 mol N/ha/jaar. Daarmee staat op voorhand vast dat de activiteiten, nodig voor de aanleg, het gebruik/ exploitatie en vervolgens de sloop/ontmanteling van het gewenste plan, in deze "worst-case"-benadering, geen nadelig effect hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de omliggende beschermde Natura-2000 gebieden. De stikstofdepositie ten gevolge van de activiteiten ter aanleg, gebruik/ exploitatie en sloop/ ontmanteling van het zonnepark vormt daarmee geen belemmering voor het uitvoeren van het gewenste plan.

6.6 Cumulatie

Er zijn geen werkzaamheden bekend die gelijktijdig met de aanleg van het zonnepark worden uitgevoerd en die een overlap hebben qua beïnvloedingsgebied aan de uiterste oostzijde van het gebied Kiersche Wijde. Van een mogelijke significante verstoring door

⁶ Zee, F.F. van der, J. Bloem, P. Galama, L. Gollenbeek, J. van Os, A. Schotman & S. de Vries 2019. Zonneparken natuur en landbouw. Wageningen Environmental Research, rapport 2945.

⁷ Locis Adviseurs 2020. Stikstofparagraaf project Powerfield Zonnepark Zomerdijk Wanneperveen'.

gelijktijdig uit te voeren projecten is derhalve geen sprake. Er zijn geen hydrologische effecten of effecten door stikstofdepositie. Voor deze aspecten is cumulatie niet relevant. Het beperkte verlies aan foerageergebied voor grauwe gans, kolgans en kleine zwaan heeft op zichzelf geen invloed op de draagkracht van het omliggende agrarisch gebied als foerageergebied voor deze herbivore watervogels. Cumulatieve effecten zijn daarom niet aan de orde.

7 Conclusie

De voorgenomen realisatie van een zonnepark op een agrarisch perceel in Wanneperveen leidt niet tot significante gevolgen voor het nabijgelegen Natura 2000-gebied De Wieden of voor andere nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Tijdens de aanlegfase kan tijdelijk enige verstoring optreden, maar omdat werkzaamheden voornamelijk handmatig en met een beperkte inzet van materieel worden uitgevoerd zal van een significante verstoring van kwalificerende vogelsoorten geen sprake zijn. Er is geen sprake van hydrologische effecten (verdroging) of van stikstofeffecten op daarvoor gevoelige kwalificerende habitats of leefgebieden van kwalificerende soorten in omliggende Natura 2000-gebieden. Het zonnepark wordt gerealiseerd op een agrarisch perceel, dat geschikt foerageergebied bevat voor enkele kwalificerende vogelsoorten van het Natura 2000-gebied De Wieden. Geconcludeerd wordt dat een zeer beperkt verlies aan potentieel foerageergebied er op zichzelf niet aan in de weg staat dat de instandhoudingsdoelstellingen voor deze soorten (grauwe gans, kolgans en kleine zwaan) gehaald kunnen worden. De draagkracht van omliggend kernfoerageergebied in de polders Giethoorn, Mastenbroek, Blankenham en de Barsbekerbinnenpolder wordt niet aangetast en hier blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig om de instandhoudingsdoelstellingen te kunnen halen. Dat de doelaantallen zoals opgenomen in de instandhoudingsdoelstellingen momenteel voor kolgans en kleine zwaan niet worden gehaald heeft volgens het Natura 2000-beheerplan voor De Wieden andere niet-gebiedsgerichte oorzaken.

Geconcludeerd wordt dat het voorgenomen plan met zekerheid niet leidt tot significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Nadere toetsing in de vorm van een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is daarom ook niet noodzakelijk.